# KURYER KRAKOWSKI.

D. 13 Października 1835. WTOREK. Pismo to kosztuje kwartalnie złp. 6 i wychodzi codziennie (wyjąwszy niedzielę i święta uroczyste) po południu.

Pogrzeb Anny żony Zygmunta III. roku 1599.

Ner 11.

W Drukarni Akademickiej, nakładem wydawcy A. Tessarczyka.


KRAKÓW.

Zkażdym rokiem stolica tutejsza coraz powabniejszą przybiera postać we wszystkich prawie częściach: Wesoła przyozdobiona domem pana Sztatlera, odznaczającym się architekturą i gustem, tudziez założeniem głównego szpitala, którego podstawa widocznie postępuje, dzięki troskliwości dostojnego Rządu, który żadnych źródeł nieszczędzi do przyspieszenia budowy całego gmachu, który tak swoim ogromem jako też powierzchownością stanie się wyjątkiem w całem mieście. Położenie najlepsze, a cel najszlachetniejszy; oby tylko gorliwość obywateli nie ostygła w wspieraniu tego dobroczynnego cierpiącej ludzkości przeznaczonego Instytutu; — Kazimierz Chrześcjański kilka liczy domów odnowionych i z gruntu wyprowadzonych; — Nowy świat, słusznie tak nazwany, bo nowe tam powstają budynki, np. dworek pp. Potockich cynkiem pobity, (*spodziewać się należy że ten rodzaj dachów znajdzie naśladowców, przezco i miasto na upięknieniu i bezpieczeństwie od pożarów, a huty rzeczonego kruszcu krajowego na podniesieniu zyskają*) i dom narożny p. Szwarca linję nowo uplantowaną aż do zachodniej strony Wawelu z jednej strony uzupełniają; — Zwierzyniec zamienia się w nowe miasto przez coraz liczniejsze zabudowania, między któremi znajdują się o jednem piętrze jak np. świeżo wykończony dom z balkonem w pobliżkości mostu; — na Piasku piękny dworek JW. Starosty Kluszewskiego; ogród, dawniej Kremera, teraz pana Macewicza korzystnie się odmienił: pałac, wozownie, stajnie, wszystkie te budowy tegoroczne, według planu pana Jakubowskiego architekta miejskiego, już zaszczytnie znanego z poprzednich prac jego, z gruntu wyprowadzone z podziwienia godną szybkością, dowodzą, że i u nas budownictwo doskonali się nakształt zagranicznego; ulubiony ten ogród od publiczności stanie się odtąd nierównie przyjemniejszem dla przechadzki miejscem; dom p. Fiorentyniego przy rogatkach Warszawskich: niewątpiemy, że za jego przykładem pojdą i inni obywatele Kleparscy znani z zamożności i poświęcenia się dla dobra publicznego!? — Pałac p. Steinkellera przy plantacjach odnowił i przyozdobił te zaniedbaną i opuszczoną część miasta; przy ulicy florjańskiej domy p. Westfalewicza połączone, a dom p. Kowalskiego odnowiony; dwa domy odnowione pana Raba przy ulicy Stolarskiej; domy pp. Grabowskiego, Rydla i Göbla podobnież odnowione przy ulicy Grodzkiej, tudzież przy u-

licy Poselskiej pana Potockiego; w rynku głównym dom pana Raczyńskiego ozdobiony balkonem gustownie i pięknie wykonanym przez p. Jakubowskiego; —nakoniec odnowienia i nowe budowania przy starożytnym kościele P. M. staraniem J. W. Prałata Łancuckiego, godne wspomnienia i uwielbienia.

*Prusy*. Poseł przy dworze francuzkim, p. Werther przybył z Paryża do Berlina, a z Petersburga X. Gagaryn poseł przy dworze Bawarskim.— W Neuwasser założyli Rossyjanie szpital dla żołnierzy cierpiących na szkorbut, których 100 już się tam znaiduje. Choruje również wielu majtków rossyjskich, a mianowicie oficerów na zapalenie oczu, które staje się bardzo niebezpieczném, skoro przybierze charakter szkorbutyczny. W szpitalu zmarłych Rossjan chowają zwykle w Neuwasser. (G.B.V.)

*Austrja*. Rozpoczęto już układy o pożyczkę 24 do 30 miljonów złr. Nowe mundurowanie i utrzymywanie licznego woiska miało spowodować rząd do tej pożyczki.— Powrot dworu do Wiednia nastąpi wcześniej, jak się spodziewano z początku. Na 14 października mają być gotowe pokoje cesarskie.— Sławny mówca francuzkiej izby deptowanych, p. Berryer odwiedził Karola 10 w Basztirad, z którym miał się układać o dobra starszej linii Burbonów we Francyi, a teraz bawi w Wiedniu.— Cztery okręta parowe odbywają teraz żeglugę na Dunaju: okręt „Pannonia„ utrzymuje związki między Presburgiem i Pesztem; okręt „Franciszek I.„ i okręt „Zriny„ między Pesztem, Semlinem i Mołdową, a okręt „Argo„ między Mołdową i Galaczem. (G.B.V)

*Cieplice 29 września*. Dnia 28 września o 10tej godzinie z rana, N. Cesarz z Dostojnemi Gośćmi udał się do Dux na wojskową paradę kościelną. Wojsko stało uszykowane w czworobok. Po nabożeństwie wojsko stanęło w 3 szeregi, N. N. Cesarzowie jechali przed frontem szeregów i kazali im przed sobą defilować. N. N. Cesarzowe i inne Dostojne Damy w otwartych pojazdach przyglądały się obrotom. Wieczorem wszyscy Goście wrócili do Cieplic, i znajdowali się w teatrze zamku X. Clary, gdzie była przedstawioną komedja: „Prostota wiejska.“— Na pomniku dla Rossjan znajdują się następujące napisy w języku łacińskim: Na przodzie: *Vexiliariis Praetoriar: Cohortium. Russicarum. Interitis. Fortissimis. Quod. Fide. Virtute. Constantia. Feruentibus. Gallor. Copiis. Impares. Numero. IV. Kal. Sept. An. MDCCXIII. Strenue in receptu obstitere Foderatique Principes Acie instructa hostibus captis Victoriam inclitam nacti sunt.* Na tylnej stronie: *Monumentum Ab. Jmp. Francisco P. Fi. Augusto Victoria Parta. III. Kal. Sept. An. MDCCCXIII Constitutum Ferdinandus Aug. Fil. Augustus A Solo extrusis XXIX sept. An. MDCCCXXXV. Lapidem Auspicalem Ferdinando Aug. Imper. Austr. Nicolao Aug. Imper. Austr. Nicolao Aug. Imp. Russ. Friderico Gulielmo Rege Boruss.* Na pobocznych stronach będą wypisane imiona wojowników poległych 29 sierpnia 1813 r. (GBV.)

*Francja.* Uroczystości w Fonteneblo będą nadzwyazaj świetne. Wszyscy zagraniczni posłowie zostali tam urzędownie zaproszeni. Pałac jest najpyszniej przystrojony, należy on teraz do osobliwości najgodniejszych widzenia we Francyi. Artyści 3ch teatrów Paryzkich dawać tam będą przedstawienia. — Uwięzienia osób trwają we wszystkich miastach, z powodu rozgałęzionego spisku, który Policja w tych dniach odkryła. — Z Tulonu kilka okrętów odpłynęło do Hiszpanii, i kilka do Turcyi. Teraz uzbrajają w Tulonie 59 statków; między niemi jest 5 okrętów linjowych, z których każdy ma na pokładzie po 90 dział. Tą liczbą nie są objęte fregaty i 6 linjowych okrętów, które w porcie stoją gotowe każdego czasu do żeglugi. Nowy grecki poseł przy Dworze francuzkim, JanKoletti, przybędzie wkrótce do Paryża. — Od r. 1789 francuzkie kodexy zostały zapełnione 76,758 prawami i postanowieniami. Konstytucyjne zgromadzenie ogłosiło ich 3402, Prawodawcze 2078; Konwencja Narodowa 14,034; Dyrektorjat 2049; Konsulat 5846; Cesarstwo 10254; Ludwik 18 od 1go kwietnia 1814 r. do 19 Marca 1815 r., 841; Rząd 100 dniowy 318; Ludwik 18sty po 25 czerwcu 1815 r. 17,812; Karol 10ty 15,801, a Ludwik Filip do 20 września b. r. 6323. W tych więc 46 latach ogłoszono w przecięciu 138 praw i postanowień miesięcznie. — D. 19 września oddział Karolistów przez Krystynów ścigany, wtargnął do Francyi. Ludzie byli nędznie ubrani; nie którzy tak dobrze mówili po Francuzku, że ich za Francuzów wzięto, lecz po ścisłém rozpoznanie, to przypuszczenie okazało się mylném. Opowiadali, iż dawno byliby zbiegli, lecz bojaźń zatrzymała ich pod chorągwiami Don Karlosa, aby wrazie ich ucieczki, nie kazał rozstrzelać ich krewnych i przyjaciół. Niewierzono jednak tym zeznaniom. — Karoliści strzelają prawie każdego dnia do Francyi i ranią zwykle wiele osób. — Xiąże Talleyrand miał się poróżnić bardzo w ostatnich dniach z ministrami, że tak źle dochowają poczwornego przymierza, którego on jest ojcem. Talleyrand zowie teraz to przymierze, martwą kartą, którą przyszłość ożywić może. (G.B.V.)

*Hiszpanja.* Rząd francuczki ma być o to zagniewany na p. Mendizabal, iż nieżądał interwencyi francuzkiej, i że wswoim programie chwali bardzo Anglją, a o Francyi niepowiedział ani słowa. Rownież rząd francuzki miał to zrobić, iż Portugalja odmówiła swej pomocy Hiszpanii, o którą p. Mendizabal wyraźnie prosił, dla utrzymania na tronie Izabelli, której Francja sobie nie życzy i radaby widzieć na tronie hiszpańskim Don Karlosa. To dążenie Francyi wyjawił i p. Sebastiani w rozmowie z lordem Palmerston: gdy bowiem Sebastiani dowodził potrzeby, aby Francja wmieszała się zbrojno w sprawę hiszpańską, lecz nie powiedział na czyją korzyść; zapytał się Palmerston: „Dla kogoż chcecie robić interwencją? powiedźcie wyraźnie: możecie ją zrobić tylko w duchu poczwornego przymierza.“— P. Sebastiani nic na to nieodpowiedział. — Rozjątrzenie zaś Junt przeciw panu Mendizabal ma ztąd pochodzić, że we-

zwał pomocy Portugalskiej, a nie połączył się z niemi dla zniszczenia stronictwa Karolistów. — Junta Walencyi d. 18 września postanowiła: 1.) Że milicja miejska ma przybrać nazwisko „gwardyi narodowej.„ 2.) Każdy mieszkaniec miasta i prowincyi, od 18 do 50 roku, powinien się zaciągnąć do gwardyi narodowej dla obrony tronu Izabelli i swobód. 3) Wszystkie srebra klasztorne zostaną sprzedane. 4) Niedawać przebaczenia żadnemu nieprzyjacielowi z bronią w ręku ujętemu. 5) że wszyscy weterani i cała siła wojskowa ma wyruszyć w pole przeciw Karolistom. — W Barcelonie zakazano wszelkich schadzek na ulicy i nawet dzieci zbierające się na publicznych miejscach dla robienia hałasu, będą karane stosownie do wieku i stopnia winy. Ich rodzice będą również do odpowiedzialności pociągnieni. — 5000 Anglików obsadziło twierdzę Bilbao; jenerał Evans oświadczył, że wstrzyma się od wszelkiego działania dopóki cała legja nieprzybędzie do Hiszpanii. — Obrachowano, iż na utrzymanie zakonników, których klasztory pozamykano, rząd musiałby wydawać rocznie 300 miljonów złp. Jeden Angielski i jeden hiszpański statek wojenny, śledzą dwa okręty obładowane pieniędzmi, amunicją i ochotnikami, które niewiadomo zkąd płyną dla Don Karlosa. Pułkownika Llaurens wysłał Don Karlos z nieograniczoną władzą do Walencyi, aby tamtejszą Juntę przeciągnął na jego stronę. — W bitwie pod Onate, gdzie Don Karlos miał zostać ranny' stracili Karoliści 1200 ludzi, podług doniesień paryzkich gazet rządowych. (G.B.V.)

*Turcja.* D. 14 września lord Durham na parowym okręcie „Pluto“ odpłynął ze Stambułu do Odessy. Po posłuchaniu u Sułtana, który go z największą okazałością przyjął, miał jeszcze 3 długie narady z pierwszym mistrzem Porty. — Lord Durham za swojem przybyciem, z rozkazu Sułtana, był powitany 21 wystrzałami armatniemi. — Xiąże Miłosz ciągle jest zapraszany od tureckich ministrów. — Ze Skutary odebrano w Stambule wiadomość, iż tamtejsi powstańcy gotują się do mocnego oporu wojskom sułtańskim. (G.B.V.)

---



*Przybyli do Krakowa.* Letard Jozef, Zagorska ob: Kubiczek Jakób, Piątkowska Emililia, Jordan Teofil z Polski. Reinmann Juliusz, Krauze Jan, Trzetrzewiński Jan Prez: Tryb. Straszewski Stanisław, Hodasik Stanisław Xiądz, Pawłowski Jan z Galicyi.

*Opuścili Kraków.* Obniski Mikołaj Turno Helens ob. do Galicyi.

---

Dziś w południe stopni ciepła 9.

*Główny Kantor Redakcyi Kurjera w Księg: p. Kocha obok kośc: P. Maryi w Rynku.*